КАРЦІНКІ З ГЛЫБІНКІ

БЛІЖЭЙ ДА ПРЫРОДЫ

Абласны экалагічны фэст «Гамоняць пушчы беларускія...» стаў візітнай карткай Свіслацкага раёна. Паўдзельнічаць у ім арганізатары запрашаюць усіх ахвотных, але асабліва рады сваім суседзям. Таму прадстаўнікі Бераставіцкага раёна — у ліку пастаянных гасцей.

Тамара Касьян, загадчыца аддзела рамёстваў і традыцыйнай культуры раённага цэнтра культуры і народнай творчасці, правяла на мерапрыемстве майстар-клас па асновах саломапляцення. Таксама ў рамках фестывалю адбылося падвядзенне вынікаў абласной выстаўкі-конкурсу пано з прыроднага матэрыялу пад назвай «У гармоніі з прыродай». Твор мастачкі адзначаны дыпломам II ступені.

ПРАФЕСІЯ БЕЗ ВЫПАДКОВЫХ ЛЮДЗЕЙ

На працягу 14 гадоў Любоў Аўдзеюк працуе сацыяльным работнікам Маларыцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Карэспандэнт мясцовай газеты «Голас часу» сустрэўся з ёй каля крамы ў вёсцы Збураж, дзе яна закупляе прадукты для васьмі сваіх падапечных.

У асноўным пад наглядам Любові Аўдзеюк бабулі, якім больш за 70 гадоў. Кожнай неабходна не толькі прынесці прадукты ці лекі, але і прыбраць у хаце, дапамагчы з дровамі, прыгатаваць ежу, памыць адзенне, калі трэба. Заглядвае да іх яна тры разы на тыдзень, але штодзень яшчэ сазвоньваецца. Многія падапечныя пражываюць у дамах без выгод, сама ж сацработнік таксама ўжо на пенсіі і ў снежні адзначыць юбілей — 60 гадоў. На пытанне, што самае цяжкае ў яе прафесіі, адказвае так: «Страчваць людзей, пра якіх ты клапаціўся не адзін год, з якімі зрадніўся душой. На жаль, шэсць маіх падапечных пайшлі з жыцця. Калі ў памерлага няма блізкіх сваякоў, пахаванне арганізоўвае сацыяльная служба».

АДПАЧЫЛІ НА БУЛЬБАФЭСЦЕ

У рамках раённага праекта Дзятлаўшчыны «Дбайных людзей славім — весела час бавім» у аграгарадку Хвінявічы прайшло Свята бульбы. На ім пабываў і карэспандэнт газеты «Перамога».

Са шчырымі словамі прывітання і віншавання звярнуўся да землякоў і гасцей свята старшыня Парэцкага сельвыканкама Аляксандр Ядэйка. Ён пажадаў вяскоўцам мець штогод багатыя ўраджаі «другога беларускага хлеба», а ў час святочнага мерапрыемства — добра адпачыць ад штодзённага клопату.

Выклікала шчырае захапленне і ў дзятвы, і ў дарослых прадстаўленне ў выкананні артыстаў Дзятлаўскага раённага цэнтра культуры і народнай творчасці пад назвай «Гасцёўня БульбаЕсціка». У час свята ладзілася дэгустацыя бліноў і іншых традыцыйных страў, выстаўка творчых работ навучэнцаў, супрацоўнікі Дзятлаўскай раённай бібліятэкі прадставілі часопісы з рэцэптамі розных страў з бульбы. Пастараліся арганізатары свята і для самых маленькіх удзельнікаў мерапрыемства: працавалі надзіманыя горкі, батуты, цір, карусель, рознакаляровы Color Fest.

Хутка на старт паклікаў раённы этап рэспубліканскага сямейнага сельскагаспадарчага праекта «Уладар сяла — 2018». Удзел у спартыўных спаборніцтвах прынялі чатыры сям'і: Абражэй з вёскі Гірычы, Санцэвіч і Муха з Хвінявічаў, Качмарык з Вензаўца. Сем'і актывізавалі ўсе свае сілы і кемлівасць, спрытна дапамагалі дарослым дзеці. Па выніках усіх выпрабаванняў перамогу атрымала сям'я Качмарык.

Надзея АНІСОВІЧ.

Альтанкі для сталых...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Сёння ўжо пяць двароў у самым буйным раёне горада над Сожам развіваюцца дзякуючы таму, што іх жыхары аддалі невялікую частку свайго прыбытку на агульную справу, знайшлі падтрымку ў раённай адміністрацыі і дэпутатаў. Пачынаў гэты рух у раёне камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Сонечны».

Цяпер яго старшыня Ірына Піскун прыехала на сход жыхароў, каб адказаць на пытанні людзей. Ірына Мікалаеўна прызналася, што першымі быць няпроста. Пакуль працэс пайшоў, толькі ў КЖРЭУП «Савецкае» прыйшлося напісаць 14 лістоў. Затое не дарэмна. У пачатку года двор КТГС «Сонечны» прызнаны найлепшым у Гомелі і вобласці. На новай пляцоўцы правялі ўжо пяць раённых дзіцячых свят, а ў звычайныя дні гуляць на Давыдаўскую вуліцу прыходзяць дзеці з усяго мікрараёна.

На Мінскай вуліцы на сход прыйшло няшмат мам і татаў. Затое бабуль і дзядуляў было дастаткова. Дарэчы, менавіта яны і з'яўляюцца асноўным насельніцтвам гэтага мікрараёна.

Падчас сходу жыхароў.

Дырэктар камунальнага прадпрыемства Міхаіл Прус заўважыў, што арэлі ці горка — не самае галоўнае ў праекце добраўпарадкавання дваровай тэрыторыі. Рашэнне пра закуп абсталявання ў любым выпадку будуць прымаць жыхары. І калі на Давыдаўскай двор разбілі на зоны для дзяцей малодшага і падлеткавага ўзросту, то ў іншым месцы могуць арганізаваць пляцоўкі для адпачынку не толькі дзяцей, але і людзей сталага ўзросту. Для гэтага можна паставіць прыгожыя лаўкі і альтанкі.

Тым, хто хоча на свае вочы пераканацца, як гэта ўжо зроблена на іншых тэрыторыях, кіраўнік КЖРЭУП прапанаваў арганізаваць паездку ва ўжо добраўпарадкаваныя жыхарамі двары. Шмат пытанняў было пра збор сродкаў, кантроль за іх выкарыстаннем. Людзі ўдакладнялі, які канкрэтны ўнёсак зробяць камунальныя службы. Адразу прымаць рашэнне жыхары пакуль не сталі. Вырашылі, што праз пэўны час правядуць яшчэ адзін сход і тады ўжо агучаць агульны настрой суседзяў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПРАЕКТ

ЧЫМ ПАГРАЖАЕ ХАТНЯЯ ХІМІЯ?

Шведы будуць даследаваць беларускія сцёкі

Праект, нацэлены на змяншэнне паступлення небяспечных хімічных рэчываў у сцёкавыя воды, яшчэ мала распаўсюджаны ў нашай краіне. Але ў яго кіраўнікоў вялікія планы на Беларусь.

Пад слоганам «Бяспечныя тавары, бяспечныя гарады» першапачатковы праект NonHazCity аб'яднаў 18 партнёраў у рэгіёне Балтыйскага мора, уключаючы мясцовыя і рэгіянальныя органы ўлады, навукова-даследчыя інстытуты, прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць ачыстку сцёкавых вод, і іншыя. На працягу праектнага перыяду партнёры маюць магчымасць самастойна выяўляць крыніцы небяспечных рэчываў, вызначаць іх прыярытэтнасць і ўдзельнічаць у распрацоўцы планаў дзеянняў па хімічнай бяспецы для гарадоў, каб дапамагчы ім змагацца з гэтымі выкідамі.

Дзейнасць праекта сканцэнтравана на малых і сярэдніх прадпрыемствах і падсобных гаспадарках. Апошнія могуць праверыць сваю тэрыторыю і даведацца, якія небяспечныя хімічныя рэчывы ёсць на ўчастках. Такім чынам шырокая грамадскасць будзе ўцягнутая ў інфармацыйна-асветніцкую кампанію і атрымае неабходныя экалагічныя матэрыялы. Спецыялісты ўпэўнены, што толькі інфармаваныя грамадзяне ў стане выправіць сітуацыю, якая склалася, змяніўшы спажывецкія паводзіны на экалагічныя.

— У рамках згаданага праекта мы правялі скрынінг небяспечных хімічных рэчываў і даведаліся, адкуль яны бяруцца і як трапляюць у водныя аб'екты, — расказала прадстаўніца ўпраўлення навакольнага асяроддзя і аховы здароўя муніцыпалітэта Стакгольма, **менеджар праекта Тоні ВІКМАН.** — Найбольшую цікавасць для вывучэння ў Беларусі ўяўляюць Вілейка і Іўе. На жаль, даных пра колькасць і склад небяспечных рэчываў з гэтых раёнаў пакуль няма, але мы плануем правесці даследаванні, якія дапамогуць сабраць неабходную інфармацыю.

Небяспечныя рэчывы — гэта цяжкія металы, арганічныя рэчывы і фармацэўтычныя прэпараты. Пра шкоду металаў вядома даўно, пра іншыя рэчывы даных менш. Многія з іх адзначаны ў Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках як рэчывы, колькасць якіх трэба кантраляваць і зніжаць іх канцэнтрацыю. Яны ўплываюць на здароўе і могуць пашкодзіць эндакрынную сістэму, справаваць алергічныя рэакцыі, выклікаць праблемы з памяццю і г. д.

— Не варта забываць, што гэтыя рэчывы ўплываюць не толькі на людзей, але і на прадстаўнікоў фаўны, у прыватнасці на рыб, — адзначае Тоні Вікман. — Праблема ў тым, што нават пры малых канцэнтрацыях гэтыя рэчывы аказваюць негатыўнае ўздзеянне.

Удзельнікі праекта даследавалі метал кадмій, алкілфенолы, нанілфенолы і актылфенолы, фталаты, бісфенол А, фармацэўтычныя прэпараты дзіклафенак, эстрадыёл, этынілэстрадыёл (не ўсе рэчывы, прааналізаваныя ў скрынінгу NonHazCity, уздзейнічаюць на эндакрынную сістэму, у гэтым матэрыяле прыведзены толькі тыя, якія аказваюць такое ўздзеянне. — **Аўт.**).

Былі сабраны пробы сцёкавых вод з жылых і прамысловых раёнаў (і з некаторых прадпрыемстваў), ліўневых сцёкаў, воды са станцыі водаачысткі і асадкі сцёкавых вод. Пробы прааналізавалі ў лабараторыях Гданьскага і Шведскага сельскагаспадарчага ўніверсітэтаў.

Спецыялісты выявілі вышэйпералічаныя рэчывы ва ўсіх пробах.

Адкуль яны бяруцца? Часцей за ўсё з прамысловых тавараў: пластыкавых матэрыялаў, касметыкі і сродкаў асабістай гігіены, мыйных сродкаў, фарбаў, канцылярскіх прылад, цацак, мэблі, адзення і многага іншага. А яшчэ могуць трапляць у наваколле як на этапе вытворчасці і ў працэсе выкарыстання прадуктаў і вырабаў, так і пры іх утылізацыі.

Шведскі праект у Беларусі толькі пачынае сваю дзейнасць, але любая экалагічная ініцыятыва карысная і для стану навакольнага асяроддзя, і для змены свядомасці людзей. Усім варта ведаць, што шкодныя рэчывы прысутнічаюць паўсюдна і трапляюць у воднае асяроддзе з гарадскіх тэрыторый, а некаторыя з іх нават могуць негатыўна ўплываць на здароўе чалавека. Крыніцамі такога забруджвання часта з'яўляюцца спажывецкія тавары. Таму неабходна прымаць дадатковыя меры па скарачэнні колькасці небяспечных рэчываў у сцёкавых водах на ўваходзе ў ачышчальныя збудаванні для таго, каб забяспечыць належны ўзровень абароны Балтыйскага мора.

Вольга ПРАЛЮК.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 6 верасня 2018 года.